

Obsah

Předmluva	11
1. Nizozemská filologie (<i>Markéta Kluková, Wilken Engelbrecht, Benjamin Bossaert, Kateřina Křížová</i>)	13
1.1 Vymezení základních pojmů	13
1.2 Geografie nizozemského jazyka	17
1.2.1 Nizozemsko	17
1.2.2 Belgie	18
1.2.3 Zámoří	19
1.2.3.1 Karibská část Nizozemského království	19
1.2.3.2 Surinam	21
1.2.3.3 Indonésie	21
1.2.4 Afrikánština	22
1.3 Nizozemština v evropském kontextu	23
1.4 Stručné dějiny nederlandistiky	24
1.4.1 Nederlandistika intra muros	24
1.4.1.1 Průkopníci oboru	24
1.4.1.2 Budování nizozemštiny jako akademické disciplíny v Nizozemsku	25
1.4.1.3 Budování nizozemštiny jako akademické disciplíny ve Vlámku	27
1.4.1.4 Současné lingvistické školy v Nizozemsku a ve Vlámku	30
1.4.2 Nederlandistika extra muros – situace v ČR a SR	33
1.4.2.1 Zakladatel československé nederlandistiky František Kalda	33
1.4.2.2 Nederlandistika v Praze	34
1.4.2.3 Nederlandistika v Brně	36
1.4.2.4 Nederlandistika v Olomouci	38
1.4.2.5 Nederlandistika v Bratislavě	41
2. Dějiny nizozemského jazyka (<i>Benjamin Bossaert, Wilken Engelbrecht, Kateřina Křížová</i>)	45
2.1 Vymezení základních pojmů	45
2.2 Nizozemština v rámci indoevropských a germánských jazyků	47
2.2.1 Indoevropské jazyky	47
2.2.2 Germánské jazyky	49
2.3 Periodizace dějin nizozemštiny	52
2.3.1 Stará nizozemština	52
2.3.2 Střední nizozemština	54
2.3.2.1 Písemné památky ve středonizozemštině	54
2.3.2.2 Jazyková variace střední nizozemštiny	55
2.3.2.3 Burgundské období – 15. století	57

2.3.3 Nová nizozemština	58
2.3.3.1 Vývoj v 16. století – začátek standardizace.....	58
2.3.3.2 Zlaté století – 17. století.....	61
2.3.3.3 Vývoj v 18. a 19. století – cesta ke standardizaci	63
2.3.3.4 Vývoj v 18. a 19. století v jižní části Nizozemí – Belgie	66
2.3.4 Současná nizozemština	71
2.3.4.1 Nizozemština ve 20. století.....	71
2.3.4.2 Budoucnost nizozemského jazyka	73
3. Fonetika a fonologie nizozemského jazyka (Pim van der Horst, Wilken Engelbrecht)	75
3.1 Vymezení základních pojmů	75
3.2 Fonetika.....	80
3.2.1 Vokály v nizozemštině.....	80
3.2.2 Konsonanty v nizozemštině.....	85
3.3 Fonologie	90
3.3.1 Fonémy, alofony a distinktivní rysy	90
3.3.2 Fonologické procesy	92
3.3.3 Suprasegmentální úroveň – slabika, přízvuk a intonace.....	94
4. Morfologie nizozemského jazyka (Markéta Kluková, Kateřina Křížová) ..	101
4.1 Vymezení základních pojmů	101
4.1.1 Morfémy	102
4.1.2 Afixy	104
4.2 Slovo tvorba.....	105
4.2.1 Derivace.....	106
4.2.2 Kompozice	108
4.2.3 Konverze	110
4.2.4 Další slovo tvorné procesy.....	111
4.3 Flexe.....	113
4.3.1 Slovní druhy.....	113
4.3.1.1 Verba.....	114
4.3.1.2 Substantiva.....	118
4.3.1.3 Členy.....	120
4.3.1.4 Adjektiva.....	121
4.3.1.5 Pronomina	123
4.3.1.6 Numeralia	128
4.3.1.7 Adverbia.....	129
4.3.1.8 Prepozice.....	132
4.3.1.9 Konjunkce.....	133
4.3.1.10 Interjekce.....	134

5. Syntax nizozemského jazyka (Markéta Kluková, Wilken Engelbrecht)	135
5.1 Vymezení základních pojmů	135
5.2 Konstituenty	137
5.2.1 Slovosled ve struktuře konstituentu	138
5.2.2 Testy konstituentů	139
5.2.3 Rekurzivita	140
5.2.4 Ambiguita	141
5.3 Větné členy	142
5.3.1 Predikát	144
5.3.2 Argument	146
5.3.2.1 Subjekt	147
5.3.2.2 Objekt	148
5.3.3 Adjunkt	151
5.3.3.1 Adverbiale	151
5.3.3.2 Atribut	152
5.3.3.3 Apozice	153
5.3.3.4 Doplněk	153
5.3.4 Vztahy mezi větnými členy	153
5.4 Věty	156
5.4.1 Slovosled ve struktuře věty	156
5.4.2 Typy vět	158
5.4.2.1 Věta hlavní	159
5.4.2.2 Věta vedlejší	160
6. Lexikologie a lexikografie nizozemského jazyka (Kateřina Křížová)	161
6.1 Vymezení základních pojmů	161
6.2 Slovo a jeho význam	163
6.2.1 Monosémie a polysémie	163
6.2.2 Změny významu	163
6.2.3 Tvorba přenesených pojmenování	164
6.3 Významové vztahy mezi lexikálními jednotkami	165
6.3.1 Polysémie a homonymie	165
6.3.2 Synonymie	166
6.3.3 Antonymie	168
6.3.4 Hyponymie a hyperonymie	169
6.3.5 Holonymie a meronymie	169
6.3.6 Sémantické pole a sémantická síť	170
6.4 Dynamika ve slovní zásobě	171
6.5 Rozšiřování slovní zásoby	173
6.5.1 Tvoření nových slov	173
6.5.2 Vznik ustálených slovních spojení	173
6.5.3 Přejímání slov a slovních spojení	176

6.6 Zpracování slovní zásoby ve slovnících	177
6.6.1 Výkladové slovníky	177
6.6.2 Překladové slovníky	178
6.6.3 Speciální slovníky.....	179
6.6.4 Makrostruktura a mikrostruktura slovníku.....	180
6.7 Jazykový korpus a korpusový výzkum	181
6.7.1 Co je jazykový korpus?	181
6.7.2 Práce s jazykovým korpusem	182
6.7.3 Typy jazykových korpusů.....	185
7. Nizozemština v kontaktu s jinými jazyky (Kateřina Křížová)	189
7.1 Vymezení základních pojmů	189
7.2 Vliv jiných jazyků na slovní zásobu nizozemštiny	192
7.2.1 Vliv klasických jazyků	192
7.2.2 Vliv románských jazyků.....	194
7.2.2.1 Vliv francouzštiny.....	194
7.2.2.2 Vliv italštiny.....	197
7.2.2.3 Vliv španělštiny a portugalštiny	198
7.2.3 Vliv germánských jazyků	198
7.2.3.1 Vliv němčiny	198
7.2.3.2 Vliv angličtiny.....	201
7.2.3.3 Vliv jidiš.....	204
7.2.4 Vliv slovanských jazyků.....	205
7.2.4.1 Vliv ruštiny.....	205
7.2.4.2 Vliv češtiny a polštiny	205
7.2.5 Vliv dalších jazyků	206
7.2.5.1 Vliv arabštiny.....	206
7.2.5.2 Vliv japonštiny	207
7.2.5.3 Vliv indonéštiny.....	207
7.3 Vliv nizozemštiny na slovní zásobu jiných jazyků	208
7.3.1 Vliv na germánské jazyky	208
7.3.1.1 Nizozemské výpůjčky v němčině.....	208
7.3.1.2 Nizozemské výpůjčky v angličtině	209
7.3.1.3 Vliv nizozemštiny na afrikánštinu	210
7.3.2 Vliv na románské jazyky	210
7.3.3 Vliv na slovanské jazyky.....	212
7.3.3.1 Nizozemské výpůjčky v ruštině	212
7.3.3.2 Nizozemské výpůjčky v polštině.....	212
7.3.3.3 Nizozemské výpůjčky v češtině.....	213
7.3.4 Vliv na další jazyky.....	214
7.3.4.1 Nizozemské výpůjčky v japonštině.....	214
7.3.4.2 Nizozemské výpůjčky v indonéštině	215
7.3.4.3 Vliv na kreolské jazyky.....	216

8. Nizozemský jazyk z hlediska sociolingvistiky (Benjamin Bossaert)	217
8.1 Vymezení základních pojmů	217
8.1.1 Globální a lokální trendy – globalizace	220
8.1.2 Sociolingvistické otázky současné nizozemské jazykovědy	222
8.2 Spisovný jazyk versus dialekty, sociodialekty a regiolekty	224
8.2.1 Dialekty, sociodialekty, regiolekty a sociolekty	225
8.2.1.1 Holandské dialekty	226
8.2.1.2 Brabantské dialekty	227
8.2.1.3 Vlámské a zélandské dialekty	227
8.2.1.4 Saské dialekty	227
8.2.1.5 Limburské dialekty	227
8.2.2 Sociolekty a kreolizace	229
8.3 Konvergence a divergence v nizozemském jazyce	230
8.3.1 Konvergence v nizozemském jazykovém prostoru	231
8.3.2 Divergentní tendence v současném jazyce	234
8.4 Belgická varianta nizozemštiny	236
8.4.1 Výslovnost	236
8.4.2 Gramatika	237
8.4.2.1 Morfologické rozdíly	238
8.4.2.2 Syntaktické rozdíly	238
8.4.3 Slovní zásoba	238
8.4.4 Mezijazyk	240
8.5 Nizozemské variety a bipolarita	242
9. Lingvistická pragmatika vnizozemštině (Pim van der Horst)	245
9.1 Vymezení základních pojmů	245
9.2 Základy lingvistické pragmatiky	247
9.2.1 Jakobsonův komunikační model	247
9.2.2 Grice – princip kooperace, konverzační maximy a konverzační implikatura	249
9.2.3 Austin a Searle – mluvní akty	252
9.3 Zdvořilost	256
9.4 Oslovení	261
9.5 Pragmatické kompetence v mezinárodním kontextu	265
Shrnutí	267
Summary in English	271
Resumé in het Nederlands	275

Bibliografie	279
Použitá literatura.....	279
Internetové zdroje	292
Seznam zkratek	297
Medailonky autorů.....	299
.....	281
.....	282
.....	283
.....	284
.....	285
.....	286
.....	287
.....	288
.....	289
.....	290
.....	291
.....	292
.....	293
.....	294
.....	295
.....	296
.....	297
.....	298
.....	299
.....	300
.....	301
.....	302
.....	303
.....	304
.....	305
.....	306
.....	307
.....	308
.....	309
.....	310
.....	311
.....	312
.....	313
.....	314
.....	315
.....	316
.....	317
.....	318
.....	319
.....	320
.....	321
.....	322
.....	323
.....	324
.....	325
.....	326
.....	327
.....	328
.....	329
.....	330
.....	331
.....	332
.....	333
.....	334
.....	335
.....	336
.....	337
.....	338
.....	339
.....	340
.....	341
.....	342
.....	343
.....	344
.....	345
.....	346
.....	347
.....	348
.....	349
.....	350
.....	351
.....	352
.....	353
.....	354
.....	355
.....	356
.....	357
.....	358
.....	359
.....	360
.....	361
.....	362
.....	363
.....	364
.....	365
.....	366
.....	367
.....	368
.....	369
.....	370
.....	371
.....	372
.....	373
.....	374
.....	375
.....	376
.....	377
.....	378
.....	379
.....	380
.....	381
.....	382
.....	383
.....	384
.....	385
.....	386
.....	387
.....	388
.....	389
.....	390
.....	391
.....	392
.....	393
.....	394
.....	395
.....	396
.....	397
.....	398
.....	399
.....	400